

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o zamknięciu rachunków budżetem objętych funduszków krajowych za r. 1897.

Wysoki Sejmie!

Przedłożone przez Wydział krajowy, a przez Wysoki Sejm uchwałą z dnia 28. grudnia 1898 Komisji budżetowej do zdania sprawy przekazane zamknięcie rachunków funduszków krajowych za r. 1897 obejmuje w trzech głównych działach:

- 1) Zamknięcie rachunków funduszków budżetem objętych.
- 2) Zamknięcie rachunków w funduszków budżetem nieobjętych.
- 3) Zamknięcie rachunków funduszu propinacyjnego.

Niniejsze sprawozdanie Komisji budżetowej obejmuje dział pierwszy, to jest zamknięcie rachunków funduszków budżetem objętych. Pozostałe dwa działy będą przedmiotem osobnych sprawozdań

Zamknięcie rachunków będące przedmiotem niniejszego sprawozdania, dzieli się na trzy części a mianowicie:

- a) fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu.
- b) fundusze dotowane ze skarbu krajowego.
- c) fundusze samoistne, dla których Sejm ustanawia budżet dochodów i wydatków.

Co do formy tego zamknięcia niema Komisya budżetowa nic do zauważania. Wydział krajowy trzymał się bowiem pod tym względem ściśle uchwał sejmowych z dnia 14. października r. 1878, 21. grudnia 1885 i z r. 1894 jak również uwag Komisji budżetowej w poprzednich sprawozdaniach zawartych. Po tych kilku wstępnych uwagach przystępujemy do pierwszej części naszego zadania, to jest do zdania sprawy z zamknięcia rachunków:

Funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu.

Uchwalona przez Wys. Sejm, dnia 28. września 1892. operacya finansowa, mająca na celu konwersyę długu indemnizacyjnego i spłatę dawniejszych długów krajowych, polegała na tej zasadzie że po spłacie przez konwersyę długu indemnizacyjnego wszelkie aktywa i pasywa byłych funduszków indemnizacyjnych przejść miały na fundusz krajowy, że do tego funduszu nadal pobierane być miały należące się od skarbu

państwa subwencje dla funduszków indemnizacyjnych przyznane na lata 1893 do 1897 włącznie, po 2,425.000 zł., oraz że dodatki do podatków na rzecz funduszu krajowego pobierane być miały w wysokości poprzednio rozpisanej tak na fundusz krajowy jak i na fundusz indemnizacyjny.

Ze zwyczaj jakiego z tego powodu w funduszu krajowym pozostaną, miały być spłacone wszelkie dawniejsze pożyczki emisyjne (z wyjątkiem pożyczki krajowej z roku 1873) jak również dług do funduszu propinacyjnego zaciągniętego w roku 1891, w kwocie 1,650.000 zł. i dług do funduszu policji krajowej w kwocie 132 859 zł. Spłata tych długów miała być dokonana w okresie lat 1893—1897. Spodziewana z końcem roku 1897, nadwyżka w wysokości 4,149.000 zł. i nadwyżki lat następnych, miały posłużyć na spłatę długu funduszu indemnizacyjnego do skarbu państwa w kwocie 6,275.000 zł.

Jak wiadomo program ten o tyle uległ zmianie że na mocy dobrowolnej umowy aprobowanej przez Wys. Sejm uchwałą z dnia 25. maja r. 1893, wzajemne pretensyo państwa i kraju w ten sposób zostały skompenzowane, że kraj przez przeciąg lat 1893 do 1897 pobierał od państwa na fundusz indemnizacyjny roczną subwencję o 936.065 zł. niższą przez co umorzono cały dług do skarbu państwa w sumie 6,275.000 zł.

Zamknięcie rachunków funduszu krajowego za rok 1897 jest ostatniem z pięcioletniego okresu w ciągu którego konwersyjna operacja funduszków indemnizacyjnych przeprowadzoną być miała.

Zanim jednak przystąpimy do zestawienia rzeczywistych wyników z zakreślonym programem, należy zwrócić uwagę że wskutek uchwały Wys. Sejmu, już w budżecie na r. 1894 dodatki krajowe obniżone zostały o 3 centy, co w przeciągu czterech lat, spowodowało ubytek w kwocie 1,406 600 zł. i że program spłacić się mających obligów w swoim czasie w przybliżeniu ułożony, obejmował długi emisyjne wedle ich planów umorzenia, bez ówczesnego stanu restancyi tak w niezgłoszonych obligacjach wylosowanych jak i w kuponach.

Według programu finansowego miało się spłacić na poczet dawnych długów kwotę ogólną 8,720.959 zł. W rzeczywistości zaś spłacono 8,955.866 zł. a mianowicie umorzono następujące długi 1) do funduszu szkolnego krajowego, maj. zarod. 56.373 zł., 2) do funduszu domestyk. 24.885 zł., 3) do funduszu propinac. 1,650.000 zł., 4) do funduszu polic. kraj. 132.859 zł., 5) z pożyczki krajowej z r. 1883, 3,381.600 zł., 6) z pożycz. kraj. z r. 1884, 907.000 zł., 7) z pożycz. kraj. z r. 1885, 323.300 zł., 8) z pożycz. kraj. z roku 1888, 425.100 zł., 9) z pożycz. kraj. z roku 1889, 672.600 zł., 10) z pożycz. kraj. z r. 1891, 1,382.200 zł., razem jak wyżej 8,955.866 zł. Z porównania rzeczywiste spłaconych długów z programem obliczeniem, umorzono ponad program kwotę 294.907 zł., a jeżeli od tej sumy odejmiemy kwotę 123.200 zł. niespłaconych z powodu niezgłoszenia obligacji pożyczki krajowej, okaże się czysta nadwyżka ponad program spłaconych długów w kwocie 111.707 zł. Kwota niespłaconych jeszcze obligacji krajowych i kuponów od tychże, znajduje pokrycie w pozostałości z roku 1897 wykazanej w kwocie przeszło 900.000 zł. Z końcem roku 1897 spłacone tedy zostały wszelkie dawniejsze długi emisyjne (z wyjątkiem pożyczki z roku 1873) i umorzony również został dług do skarbu państwa w kwocie 6,275.000 zł., a zakreślony w swoim czasie przy uchwalaniu konwersyi plan finansowy w całości przeprowadzony został.

Uchwalony na rok 1897 budżet krajowy, ustanowił ogół wydatków na kwotę 10,550.652 zł., a to wydatki zwyczajne 9,750.057 zł., nadzwyczajne 900.595 zł., dochody zaś miały wynosić ogólną kwotę 10,590.262 zł., a to zwyczajne 10,584.662 zł., nadzwyczajne 5.600 zł. Z porównania preliminarowanych dochodów, z preliminarowanymi wydatkami, miała być nadwyżka budżetowa w kwocie 39.610 zł.

Gdy zaś uchwałą z dnia 29. stycznia r. 1898 ustanowiony został kredyt dodatkowy, na r. 1897, w kwocie 100.000 zł. (na potrzeby ludności dotkniętej klęskami

elementarnemi) na który to kredyt Wys. Sejm pokrycia nie uchwalił — przeto budżet w r. 1897 zamknięty został właściwie nadwyżką wydatków w kwocie 60.390 zł.

Zamknięcie rachunków wykazuje rzeczywiste wyniki następujące: wydatki zwyczajne 9,685.742 zł., nadzwyczajne 898.252 zł., razem 10,583.994 zł., dochody rzeczywiste zwyczajne 11,514.674 zł., nadzwyczajne 9.495 zł., razem 11,524.169 zł. Z porównania preliminarza z rzeczywistym wynikiem, okazuje się, że wydatki rzeczywiste były mniejsze od preliminowanych, o 66.657 zł., zaś dochody rzeczywiste większe od preliminowanych o 933.907 zł., z czego wynika korzystniejszy wynik rzeczywisty od preliminowanego o 1,000.564 zł. a gdy od tej sumy potrącimy wykazany powyżej niedobór budżetowy 60.390 zł., okaże się rzeczywista nadwyżka dochodów w kwocie 940.174 zł. stanowiąca właściwą pozostałość z rachunków.

Poniżej szczegółowo omawiać będziemy pozycje dochodów i wydatków, wykazujące w rzeczywistej wynikłości znaczniejsze zboczenia od uchwalonego budżetu, tutaj jednak już zaznaczamy że Wydział krajowy uzasadniając te różnice, przytoczył powody dla których wynik rzeczywisty był większy lub mniejszy od kwoty wyznaczonej w budżecie. Komisya budżetowa badała te powody a przy niektórych pozycjach zażądała bliższych wyjaśnień, szczegółowych rachunków i wykazów, i na tej podstawie opiera swoje w ciągu niniejszego sprawozdania czynione uwagi, przyczem Komisya zawsze miała na uwadze tę okoliczność że przeniesienie kwot preliminowanych na wydatki zwyczajne w jednych rubrykach i pozycjach dla pokrycia zwiększonych wydatków zwyczajnych w innych pozycjach i rubrykach dozwolonym było tylko w wyjątkowych w uchwale finansowej na r. 1897 wyszczególnionych rubrykach i pozycjach.

W y d a t k i.

Jak powyżej wykazaliśmy preliminowane były wydatki na ogólną kwotę 10,650.652 zł. a mianowicie w wydatkach zwyczajnych 9,750.057 zł., nadzwyczajnych wraz z kredytem dodatkowym 900.595 zł. W rzeczywistych zaś wykazały wydatki ogólną kwotę 10,583.994 zł., a to w wydatkach zwyczajnych 9,685.742 zł., w nadzwyczajnych 898.252 zł., wydatki zwyczajne były więc mniejsze od preliminowanych o 64.315 zł., zaś nadzwyczajne o 2.342 zł., a wydatki rzeczywiste były ogółem mniejsze od preliminowanych o 66.657 zł.

Badanie poszczególnych rubryk wykazuje że w rubrykach: I., III., IV., IX., XIII., XIV., wydatki rzeczywiste były większe od preliminowanych o 56.244 zł., zaś w rubrykach II., V., VII., VIII., X., XI., XII., XV., XVI., XVII., wydatki rzeczywiste były mniejsze od preliminowanych o 122.901 zł. Z porównania tych dwóch cyfr wynika że ogół wydatków rzeczywistych mniejszy jest od ogółu wydatków preliminowanych o 66.657 zł., jak powyżej wykazano.

Przejdziemy naprzód rubryki w których wydatki rzeczywiste były mniejsze od preliminowanych.

Rubryka II. „koszta zarządu“. Na te wymogi preliminowano ogółem 302.611 zł., a wydano w rzeczywistości tylko 295.415 zł., czyli mniej o 7.196 zł., a to wskutek mniejszych wydatków na płace urzędników i woźnych o 3.594 zł., dyurnistów o 2.620 zł., na administrację dochodów z krajowych opłat konsumcyjnych o 2.824 zł., i na koszta podróży i diety o 705 zł., większe niż preliminowano wydatki rzeczywiste w subdziałach tej rubryki a mianowicie na pensye i zaopatrzenia o 1.519 zł., na gmach krajowy o 1.251 zł. mają swoje uzasadnienie: pozycya na pensye, w zaszczyt konieczności spensjonowania urzędników i wypłacania im odpraw, zaś pozycya „utrzymanie gmachu“ z powodu większych wydatków na stację elektryczną. Ostatnie to przekroczenie ma całkowite prawie pokrycie w większych niż preliminowano dochodach ze stacji elektrycznej, jak to wykazuje rubryka XVII., pozycya 61 dochodów.

Rubryka V. „wydatki sanitarne“. Na lekarstwa dla epidemicznie chorych, których fundusz krajowy pokrywa 1/3 część, wydano zamiast preliminowanych 5.000 zł. tylko 3.026 zł., zaś dla lekarzy okręgowych preliminowano 25.000 zł., a wydano tylko 23.492 zł., ponieważ w r. 1897 obsadzono tylko 4 nowe okręgi zamiast preliminowanych 11. W r. 1897. było okręgów sanitarnych obsadzonych 82, a miało być 89.

Rubryka VII. „wydatki na cele wykształcenia i oświaty“. W tej rubryce tylko dwie pozycje wykazują różnicę między preliminarzem a rzeczywistym wynikiem, a mianowicie w pozycji 60, prelimitowano na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego emerytalnego 160.035 zł., a wydano 170 761 zł., a to na podstawie specjalnego zamknięcia rachunków tego funduszu o którym poniżej będzie mowa, zaś w pozycji 59. wydano na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego krajowego kwotę 2,018.171 zł., zamiast prelimitowanych 2,108.156 zł. Poniżej przy szczegółowym zamknięciu rachunków tego funduszu, będzie mowa o tych od szeregu lat po raz pierwszy pojawiających się w tej pozycji zaoszczędzeniach. Tutaj jednak już zaznaczyć należy, że ta różnica na korzyść budżetu powstała nie z powodu mniejszych niż prelimitowano wydatków na szkoły, lecz z powodu większych niż prelimitowano dochodów funduszu szkolnego krajowego. W ogólnych cyfrach przedstawia się ta pozycja jak następuje: wydatki funduszu szkolnego krajowego, były większe od prelimitowanych o 78.582 zł., zaś dochody większe o 168.567 zł. i stąd powstało zaoszczędzenie w kwocie powyżej wykazanej 89.985 zł.

Rubryka VIII. „utrzymanie pomników historycznych“. Wykazane w tej rubryce mniejsze wydatki spowodowane zostały tą okolicznością, że uchwalona reorganizacja biur krajowych archiwów we Lwowie i Krakowie weszła w życie w drugiej połowie r. 1897.

Rubryka X. „wydatki na komunikacje“. Rubryka ta rozpada się na 2. główne działy. I. drogi, II. koleje żelazne W dziale na drogi wydano ogółem 1,080.696 zł., zamiast prelimitowanych 1,096.028 zł., czyli mniej o 15.332 zł. w dziale II. wydano 344.563 zł., zamiast prelimitowanych 339.750 zł., czyli więcej o 4813 zł. Z wyjątkiem pozycji przeznaczonej w dziale I. na zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych, w której rzeczywiście wydatki przewyższyły prelimitowane o 2015 zł., wszystkie pozycje tego działu wykazują wydatki rzeczywiste mniejsze od prelimitowanych o 17.383 zł. Na koszt zarządu wydano mniej niż prelimitowano o 6.328 zł. z powodu interkalaryów. Na nowe budowy i rekonstrukcje dróg (nadzwyczajne) wydano 71.840 zł. zamiast prelimitowanych 80.000 zł. a to z powodu, że zamierzona rekonstrukcja drogi Zakliczyn i Niedzica, między Zbyszycami a Dąbrową nie mogła być rozpoczęta z powodu nieukończonych rokowań z rządem. W dziale drugim przekroczono preliminarz na koszt utrzymania biura kolejowego kwotę 37.750 zł. o 4813 zł., przeważnie wskutek większych wydatków na koszt komisyjne dla urzędników i funkcjonaryuszów, na które to potrzeby prelimitowano kwotę 3.000 zł., a wydano 7.690 zł. Ta nadwyżka wydatków ma częściowe pokrycie (w kwocie 3.215 zł.) w wykazanych w rubryce III. poz. 6, większych dochodach tytułem zwrotu zaliczek od towarzystw kolejowych.

Rubryka XI. „dotacje dla zakładów krajowych“. Na te potrzeby prelimitowano ogólną kwotę 154.699 zł., wydano zaś tylko 146.233 zł., czyli mniej o 8.466 zł. Wyjaśnienie i uzasadnienia tych różnic znajdzie się poniżej przy omawianiu szczegółowych zamknięć rachunków tych zakładów.

Rubryka XV. „na cele rolnictwa i górnictwa“. W 36 pozycjach tej rubryki wydano mniej niż prelimitowano ogółem 24.310 zł. zaś w 13 pozycjach przekroczono prelimitowaną kwotę o 18.507 zł., co w rezultacie daje wynik korzystny o 5.803 zł. W tej rubryce mieszczą się wydatki na szkołę gospodarstwa lasowego we Lwowie, szkoły i folwarki w Dublanach i Czernichowie i wszystkie szkoły niższe rolnicze i składy publiczne. Różnice między preliminarzem a rzeczywistym wynikiem w tych wszystkich szkołach i zakładach omawiane będą poniżej przy szczegółowych zamknięciach rachunków. Większy niż prelimitowano wydatek o 3.000 zł. tytułem subwencji dla podniesienia uprawy tytoniu ma całkowite pokrycie w nieprelimitowanej a przez skarb państwa wypłaconej subwencji w takiej samej wysokości 3.000 zł. Koszta komisij licencyjonujących wynosiły w rzeczywistości 6.143 zł., zamiast prelimitowanych 4.000 zł. na podstawie rzeczywistej a koniecznej potrzeby.

Rubryka XVI. „wydatki na podniesienie rękodzielnictwa i przemysłu“. Ogół wydatków rzeczywistych wynosił 174.438 zł., prelimitowano zaś na te cele 178 319 zł., wydano więc mniej o 3.881 zł. Z tej kwoty przypada na szkoły przemysłowe uzupełniające 1.883 zł., a to z powodu znaczniejszych zapasów kasowych pozostałych z roku poprzedniego. zaś na szkoły fachowe i warsztaty instrukcyjne, z wyjątkiem wyrobów szewskich, wydano ogółem mniej niż prelimitowano 2.511 zł. Na warsztaty szewskie prelimitowano 3.260 zł., a wydano 3.771 zł., czyli więcej o 511 zł.

a to z powodu obsadzenia posad przodowników w roku szkolnym 1897|8. w warsztatach szewskich lepszymi siłami o wyższym wynagrodzeniu. Wyższe te wymogi uwzględnione zostały w budżecie na r. 1898. Z powodu założenia w roku budżetowym nowych warsztatów szewskich w Drohobyczu i Dobezycach, tudzież warsztatu dla wyrobu zabawek w Jaworowie, przekroczono prelimitowaną w pozycyi 363 na nowe warsztaty instrukcyjne kwotę 3.000 zł. o 1.245 zł. Na podstawie dozwolonego virement pokryto nadwyżkę wydatków w tych pozycjach oszczędnościami innych pozycyj tej samej rubryki.

Rubryka XVII. „rozmaite wydatki“ wykazuje drobne zaoszczędzenia w kwocie 115 zł. niewymagające szczegółowego omówienia.

Więcej niż prelimitowano wydano w następujących rubrykach:

Rubryka I „koszta reprezentacyi kraju“. W dziale „A“ tej rubryki: Sejm krajowy, wydano 72.959 zł. zamiast prelimitowanych 71.296 zł., czyli więcej o 1.663 zł. a to wyłącznie z powodu dłuższego trwania sesyi sejmowej.

Rubryka III. „koszta leczenia“. Na potrzeby tej rubryki prelimitowano 990.000 zł., a wydano 1,034.616 zł., czyli więcej o 44 616 zł. Ta nadwyżka wydatków powstała głównie z powodu zlikwidowania w roku budżetowym piątego rachunku kwartalnego, oddziału chorych, a to dla zbliżenia się do okresu roku przedmiotowego. Dotychczas bowiem rubryka ta obejmowała wydatki oddziału chorych w szpitalu lwowskim nie roku przedmiotowego, lecz dwóch ostatnich kwartałów roku poprzedniego, i dwóch pierwszych kwartałów roku budżetowego. Te niewłaściwości postanowił Wydział krajowy usunąć, i zarządził zarachowanie na r. budżetowy 1897, dwóch kwartałów z r. 1896, i trzech kwartałów z r. 1897. Rachunki tego piątego kwartału wynosiły 40.980 zł., i pokrywają znaczną część książkowego przeniesienia w tej rubryce wykonanego.

Rubryka IV. „koszta szczepienia“. W tej rubryce prelimitowano na koszta podróży i diety lekarzy z powodu szczepienia ospy kwotę 60.000 zł., a wydano 61.385 zł., czyli więcej o 1385 zł. Na te wydatki Wydział krajowy żadnego niema wpływu, muszą one być likwidowane na podstawie rachunków przedkładanych przez Namiestnictwo.

Rubryka IX „kwaterunkowe żandarmeryi“. Wydatki rzeczywiste w kwocie 239.009 zł. przewyższyły kwotę prelimitowaną 231 790 zł. o 7.219 zł. Na to przekroczenie prelimitowanej kwoty złożyły się 2 pozycye, a mianowicie pozycye 143 i 143 a. W pierwszej z tych pozycyj prelimitowano na koszta administracyi i konserwacyi gmachu dla żandarmeryi we Lwowie 2.327 zł. a wydano 5.102 zł., ponieważ zachodziła potrzeba zarządzenia rozmaitych nieprelimitowanych, przez komendę żandarmeryi zażądanych a komisyjnie za konieczne uznanych robót konserwacyjnych. W pozycyi 143 a) zarachowano wydatek nadzwyczajny nieprelimitowany w kwocie 4.116 zł. na urządzenie wodociągów w nowoprzybudowanym skrzydle przy gmachu dla żandarmeryi we Lwowie.

Rubryka XIII. „Budowy wodne i melioracye“. Rubryka ta rozpada się na dwa działy: A. biuro melioracyjne i studia przygotowawcze i B. wykonanie budewli wodnych. W dziale A. Prelimitowano ogółem kwotę 93 713 zł., a wydano 94.689 zł., czyli więcej o 976 zł. W pozycjach przeznaczonych na pokrycie wydatków połączonych z biurem melioracyjnym wydano właściwie mniej niż prelimitowano z powodu interkalaryów. Natomiast wydano więcej niż prelimitowano o 3.963 zł., na zdjęcia i projekty dla publicznych robót melioracyjnych, a to z powodu znacznych kosztów zdjęć i projektów dla regulacyi rzeki Pełtwi, Styru i Uszwicy. Skoro wymionione regulacye wejdą w życie, zostanie wydatek ten przez przedsiębiorstwa melioracyjne zwrócony. W dziale B. rzeczywista wynikłość w niczem nie różni się od preliminarza. Kwoty w tym dziale wykazane, zostały albo rzeczywiście za uskutecznione roboty wydatkowane, albo też na rok 1898 przeniesione, na mocy uchwały wysokiego Sejmu z dnia 7 lutego r. 1895 i 5 lutego 1897. Ogół kwot w ten sposób na r. 1898 przeniesionych wynosi 397.311 zł., a to z zasiłków na lokalne regulacye rzek niespławnych z prelimitowanych 300.772 zł. przeniesiono na r. 1898 kwotę 246.872 zł. zaś ze subwencyj służących na specjalne cele, prelimitowanych w ogólnej kwocie 187.018 zł. przeniesiono na rok 1898: do rubr. XIII. kwotę 130.239 zł., a do funduszu zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru 20.200 zł.

Rubryka XIV. „odsetki od pożyczek i umarżania tychże“. W poszczególnych pożyczkach tej rubryki, wydano więcej niż preliminowano: na pokrycie niedoboru funduszu pożyczki krajowej z r. 1873. o 2.045 zł., na umorzenie pożyczki krajowej z r. 1891. o 5.298 zł., na spłatę dawnych długów krajowych o 34.703 zł., a to z powodu zgłoszenia do wypłaty restancyj z lat ubiegłych. Na odsetki bierne nie preliminowano w budżecie żadnej kwoty, a wydano 2.500 zł., ponieważ w ciągu roku wydano na odsetki bierne 15.070 zł., a uzyskano odsetki czynne tylko 12.570 zł. W tej sumie uzyskanych odsetków czynnych mieści się także kwota 930 zł., zwrócona funduszowi krajowemu od funduszu pożyczkowego na drogi powiatowe i gminne, pobrana więcej w II. półroczu roku 1896 tytułem odsetków od lokacji w funduszu krajowym, o czem poniżej obszerniej będzie mowa. Natomiast wydano mniej niż preliminowano pożyczki 195. na umorzenie pożyczki krajowej z r. 1893. o 21.715 zł. podług specjalnego zamknięcia tego rachunku

D o c h o d y :

Jak powyżej wykazano preliminowano dochody na kwotę 10.590.262 zł., a w rzeczywistości przyniosły one 11,524.169 zł., czyli więcej o 933.907 zł. Własne dochody funduszu krajowego miały wynosić 3,962.889 zł., a przyniosły w rzeczywistości 4,040.226 zł. czyli więcej o 77.337 zł. Na pokrycie niedoboru preliminował budżet dodatki do podatków, w kwocie 6,627.373 zł., dodatki te zaś dały w rzeczywistości 7,483.943 zł., czyli więcej o 856.570 zł.

Mniejsze niż preliminowano dochody wykazują następujące rubryki:

Rubryka II. „odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych“. Z tego tytułu miała do kasy krajowej wpłynąć suma 5000 zł., wynik zaś rzeczywisty nie tylko żadnego dochodu z tego tytułu nie wykazuje, ale nadto jeszcze fundusz krajowy wydał na opłatę odsetków biernych 2.500 zł. (rubryka XIV. pożyczka 197 wydatków) wynik więc rzeczywisty jest właściwie o 7.500 zł. niekorzystny w porównaniu z preliminarem. Niepomyślny ten wynik powstał wskutek zapotrzebowania znaczniejszej gotówki na spłatę dawnych długów, na który to cel w ciągu roku zaciągniętą być musiała znaczniejsza pożyczka chwilowa.

Rubryka VI. „spłata pożyczek“. Preliminowane na r. 1897 z tego tytułu wpływy miały wynosić 35.660 zł., rzeczywisty zaś wynik w dwudziestu dziewięciu pożyczkach wynosi tylko 31.812 zł., czyli mniej o 3.848 zł., a to z powodu, że nie wszyscy dłużnicy, a względnie Wydziały powiatowe uiszczyły przypadające na rok budżetowy raty pożyczek.

Natomiast wpłynęły od 4 Wydziałów powiatowych i od p. Fibicha zaległości w ogólnej kwocie 3.075 zł. które w budżecie na r. 1897 nie były preliminowane, wskutek czego, niepomyślny wynik tej rubryki w porównaniu z budżetem obniżył się do kwoty 773 zł.

Rubryka VIII. „Dochody krajowych szkół rolniczych i folwarku w Dublanach“ wykazująca w dochodach zwyczajnych ubytek w kwocie 4.030 zł., a w nadzwyczajnych nadwyżkę w kwocie 4.000 zł., omawianą będzie poniżej przy szczegółowym zamknięciu rachunków krajowych szkół.

Rubryka XII. „dochody z przelania do skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z r. 1866.“

Zamiast preliminowanej kwoty 2444 zł., wpłynęło tylko 1045 zł., czyli mniej o 1399 zł. Wpływy z tego tytułu zmniejszyły się w roku budżetowym ponieważ w roku 1896, wpłynęła znaczniejsza kwota na poczet zaległości z lat dawniejszych, i ponieważ Wydział powiatowy lwowski spłacił w r. 1896 ratę przypadającą na r. 1897.

Większe niż preliminowano dochody wykazują następujące rubryki:

Rubryka III. „dochody z dróg krajowych“. Cztery pożyczki tej rubryki wykazują znaczniejszą różnicę między preliminarem, a rzeczywistym wynikiem, i to wszystkie na korzyść budżetu: Dochody z myt miały wynosić 225.000 zł. a dały w rzeczywistości 230.742 zł. czyli więcej o 5.742 zł., a to stosownie do zakontraktowanych

czynszów dzierżawnych wskutek przybycia czterech nowych stacyj mytniczych. Tytułem zwrotu zaliczek od towarzystw kolejowych, miała wpłynąć kwota 8.000 zł. a wpłynęło 11.215 zł., nadto wpłynęła kwota niepreliminowana 1.271 zł., tytułem czynszu za użycie rowu drogi Gorlice-Konieczna dla rurociągów naftowych, a od skarbu państwa na budowę drogi gminnej Majdan, Stany-Rozwadów 10.000 zł. Jestto czwarta rata z przyrzeczonych przez rząd 100.000 zł., pierwsze dwie raty wynosiły po 15.000 zł. i wypłacone zostały w roku 1895, a następne dwie po 10.000 zł. wpłynęły w latach 1896 i 1897. Zauważyć przytem należy, że w r. 1897 nie wpłynęło nic na koszt konserwacji tej drogi, na co w r. 1896 wpłynęła kwota 1017 zł. t. j. po 180 zł. na 5.650 klm. tej drogi.

Rubryka IV. „nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych“, Większe niż preliminowano dochody w poszczególnych pozycjach tej rubryki będą omawiane poniżej przy szczegółowych zamknięciach rachunków tych zakładów i funduszów.

Rubryka V. „zwroty zaliczek z lat ubiegłych“. Tytułem zwrotu kosztów zdjęć i projektów melioracyjnych miała wpłynąć kwota 6275 zł., nie wpłynęło zaś w rzeczywistości nic, ponieważ odnośne fundusze regulacyjne (Dniestr, Wisły i Wisłoki) nie weszły jeszcze w życie w r. budżetowym. Natomiast wpłynęła kwota 15.867 zł. w budżecie na r. 1897 niepreliminowana, a to tytułem zwrotu zaliczek udzielonych funduszom regulacyjnym Kisieliny i Krzemienicy.

Rubryka VII. „Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie“. Rubryka IX. „Dochody krajowej szkoły rolniczej i folwarku w Czernichowie“ Rubryka X. „Dochody innych szkół rolniczych“ i Rubryka XV. „Dochody krajowych składów publicznych we Lwowie i Krakowie“. Wszystkie w tych rubrykach na korzyść budżetu wykazane różnice między preliminarzem a rzeczywistym wynikiem będą omawiane poniżej przy szczegółowych zamknięciach rachunków tych szkół i zakładów.

Rubryka XVI. „Dochody z krajowych opłat konsumcyjnych“. Z tego tytułu budżet przewidywał ogólny dochód w kwocie 834.000 zł. Rzeczywisty zaś wynik wykazuje dochód w kwocie 835.905 zł., czyli więcej o 1905 zł. Jeżeli jednak uwzględnimy, że w tych dochodach mieszczą się uiszczone należitości zaległe z r. 1896 w kwocie 28.294 zł., i że z r. 1897 pozostały w zaległości należitości w kwocie 25.893, okaże się wynik niekorzystny o 495 zł. Na koszt administracji preliminowano w rubryce II. wydatków funduszu krajowego, kwotę 6.000 zł. a wydano tylko 3176 zł. czyli mniej o 2824 zł. przeto ogólny wynik przedstawia się korzystniejszym o kwotę 2.329 zł.

Rubryka XVII. „Rozmaite dochody“. W dziale dochodów rozmaitych w budżecie wyszczególnionych większe niż preliminowano wpływy wykazuje pozycja 61, dochody byłych funduszów indemnizacyjnych, tak od obowiązanych jak i tytułem zaległych dodatków indemnizacyjnych, i pozycja 62a, różne przysgodne, w której zarachowano przeniesioną resztę niez użytogo kredytu w kwocie 4.000 zł. pozostałą z 50.000 zł. uchwalonych przez wysoki Sejm dnia 22/9 r. 1892 na szpitala choleryczne.

Rubryka XVIII. „Dodatki do podatków“. Uchwała finansowa na rok 1897 ustanawiając stopę dodatków na 61 centów dla Galicyi wschodniej i zachodniej 47 ct. dla Wielkiego Ks. Krakowskiego przyjęła ogólny wynik centa na 110.600 zł., a ogólną kwotę dodatków na 6,627.373 zł. Rzeczywisty zaś wynik dał ogólną kwotę 7,483.924 zł. jeden cent dodatków dał w rzeczywistym wyniku 116.357 zł., w Galicyi wschodniej i zachodniej a 8.215 zł., w W. Ks. Krakowskiem. Należitość ogólna wynosiła 7,727.442 zł. Na poczet tej należitości spłacono 7,033.207 zł., odpisano zaś 77.072 zł. a pozostała zaległość z roku budżetowego wynosi 617.163 zł.

Z początkiem r. 1897 wynosiła zaległość 2,303.724 zł. Na poczet tych zaległości spłacono w ciągu roku budżetowego kwotę 450.736 zł. odpisano 5.986 zł., a pozostała z końcem roku 1897 zaległość wynosiła ogólną kwotę 2,464.166 zł. i była większa od zaległości z początkiem roku 1897 o 160.442 zł.

Ogół dochodów rzeczywistych	11,524.169 zł.
„ wydatków „	10,583.995 „
Nadwyżka dochodów wynosi	<u>940.174 zł.</u>

Jak w sprawozdaniach swoich o zamknięciu rachunków za lata poprzednie tak i w niniejszem sprawozdaniu Komisya budżetowa badała dotychczas pojedyncze rubryki i pozycye, tak działu wydatków jak i dochodów bez względu na to czy te wydatki, a względnie dochody objęte odnośnemi rubrykami należą do jednej kategorii wydatków, a względnie dochodów, lub czy pojedyncze rubryki wyczerpują wszystkie wydatki jednej i tej samej kategorii.

Dla uzupełnienia tego sprawozdania Komisya budżetowa podaje poniżej także wynik cyfrowy głównych działów gospodarki krajowej, bez względu na rubryki i pozycye, w których wydatki są uwidocznione, przy równoczesnem uwzględnieniu rzeczywistych dochodów odnośnych działów gospodarki krajowej. Wyniki te podajemy w ogólnych cyfrach i w procentowym stosunku, a procentowy stosunek porównujemy z wynikłością r. 1896 i z budżetem na r. 1897.

W 10 głównych działach, na które finansowa gospodarka krajowa w roku budżetowym się rozpada, wydatki netto były następujące:

		Wynikłość roku 1897	Budżet na rok 1897	Wynikłość z roku 1896
I. Na reprezentację				
zarząd i wydatki brutto	453.116 zł.			
od tego dochody	<u>23.995 „</u>			
czysty wydatek	429.121 zł.	5.20	5.05	5.31
II. Na cele zdrowotne				
wydatki brutto	1,281.352 zł.			
od tego dochody	<u>60.143 „</u>			
czysty wydatek	1,221.209 zł.	14.75	14.55	13.47
III. Na cele oświaty				
czysty wydatek	2,401.623 „	29. --	29.82	32.77
IV. Na komunikacje				
wydatki brutto	1,425.260 zł.			
od tego dochody	<u>262.260 „</u>			
czysty wydatek	1,163.000 „	14.05	14.49	14.37
V. Na melioracje				
wydatki brutto	581.873 zł.			
od tego dochody	<u>25.948 „</u>			
czysty wydatek	555.925 „	6.70	6.87	6.34
VI. Rolnictwo i górnictwo				
wydatki brutto	573.974 zł.			
od tego dochody	<u>195.279 „</u>			
czysty wydatek	378.695 „	4.75	6.68	6.95
VII. Przemysł				
czysty wydatek	175.338 „	2.10		
VIII. Bezpieczeństwo				
wydatki brutto	437.738 zł.			
od tego dochody	<u>100.825 „</u>			
czysty wydatek	336.913 „	4.05	3.23	1.81
IX. Odsetki i spłata długów				
wydatki brutto	3,117.304 zł.			
od tego dochody	<u>1,622.772 „</u>			
czysty wydatek	1,494.532 „	18.05	19.03	18.27
Do przeniesienia	<u>8,156.356 zł.</u>	98.45		

		Wynikłość roku 1897	Budżet na rok 1897	Wynikłość z roku 1896
Z przeniesienia	8,156.356 zł.	98.45		
X. Rozmaite i dobroczynność				
wydatki brutto	136.416 zł.			
od tego dochody	8.946 „			
czysty wydatek	127.470 „	1.55	0.28	0.71
	8,283.826 zł.	100.		

Wydatki powyższymi działami objęte wynoszą 8.283.826 zł.

Na pokrycie tej kwoty użyto:

pozostałości z r. 1895	904.153 zł.			
opłat konsumcyjnych	835.905 „			
dotatków do podatków	7,483.942 „			9,224.000 „
pokrycie większe od wydatków o				940.174 zł.

która to kwota stanowi pozostałość z rachunków z r. 1897 jak to powyżej wykazano.

Komisya budżetowa widzi się jednak spowodowaną zaznaczyć, że powyżej wykazane wydatki, na poszczególne działy gospodarki krajowej, obejmują wyłącznie wydatki poczynione na te działy z funduszu krajowego, w ścisłym znaczeniu tego słowa, że natomiast nie są objęte powyższym wykazem wydatki łożone na te same działy krajowej gospodarki przez gminy, powiaty, instytucje, korporacje, spółki i towarzystwa, bądźto z funduszy własnych i specjalnych, na te cele przeznaczonych, bądź też z dodatków do podatków pośrednich i bezpośrednich.

Jako alegaty do zamknięcia rachunków funduszu krajowego w ściślejszym znaczeniu dołączył Wydział krajowy szczegółowe zamknięcie rachunków: 1, szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, 2—8, wyższej szkoły rolniczej, niższej szkoły rolniczej, szkoły gorzelniczej, folwarku, gorzelnii i stacyi kontrolnej i doświadczalnej, botaniczno-rolniczej, i chemiczno-rolniczej w Dublanach, 9—10 średniej szkoły rolniczej i folwarku w Czernichowie, 11—16 niższych szkół rolniczych w Horodence, Jagielnicy, Kobiernicach i Bereźnicy, szkoły ogrodniczej w Tarnowie, i szkoły uprawy i wyprawy lnu i konopi w Gródku, 17—18 krajowych składów zbożowych we Lwowie i Krakowie.

Wyniki rzeczywiste korzystniejsze od budżetu wykazują następujące rachunki: szkoły gospodarstwa lasowego o 465 zł., wyższej szkoły rolniczej w Dublanach o 7.645 zł., krajowej szkoły gorzelniczej w Dublanach o 679 zł., gorzelnii w Dublanach o 117 zł., kontrolnej i doświadczalnej stacyi botaniczno-rolniczej w Dublanach o 577 zł., takiejże stacyi chemiczno-rolniczej tamże o 21 zł., średniej szkoły rolniczej w Czernichowie o 2.430 zł., folwarku w Czernichowie o 800 zł., szkoły rolniczej w Horodence o 694 zł., w Jagielnicy o 1.120 zł., szkoły ogrodniczej w Tarnowie o 990 zł.

Następujące rachunki wykazują wyniki niekorzystne w porównaniu z budżetem:

1) szkoły niższej rolniczej w Dublanach o 315 zł., głównie z powodu większych wydatków na lekarstwa i większych kosztów sanitarnych, spowodowanych grąsnącym w lecie tego roku egipskiem zapaleniem oczu, i w jesieni influencją i dyfterją.

2) folwarku w Dublanach o 172 zł., głównie z powodu mniej korzystnego wyniku o 164 zł., z cegielni.

3) szkoły rolniczej w Kobiernicach o 1,879 zł., a to z powodu niekorzystnych rezultatów z gospodarstwa do czego dodać należy zbyt wysoko obliczony remanent z końcem r. 1896, zaległe należitości różne w dawniejszych zamknięciach nie wy-

kazane, które w r. budżetowym spłacono. Te jak Wydział krajowy je nazywa „nieformalności“, wyszły na jaw przy zmianie kierownika szkoły z d. 1. sierpnia r. 1897. Komisya budżetowa żywi nadzieję że wydane przez Wydział krajowy w tym kierunku surowe zarządzenia zapobiegna na przyszłość podobnym „nieformalnościom“.

4) niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy o 1.352 zł. Na ten niekorzystny wynik złożyły się wydatki spowodowane przeniesieniem nauczyciela fachowego z Gródka do Bereźnicy, i nadwyżka wydatków na gospodarstwo szkolne w kwocie 990 zł.

Przechodzimy do drugiej części naszego zadania, to jest do zdania sprawy z zamknięć rachunkowych,

Funduszy z skarbu krajowego dotowanych

Fundusz szkolny krajowy.

Wydatki tego funduszu preliminarzowe na kwotę 3,531.608 zł. wynosiły w rzeczywistości 3,610.190 zł., były więc większe od preliminarzowych o 78.582 zł. Dochody własne funduszu szkolnego preliminarzowe na 1,423,452 zł., dały w rzeczywistości — 1,592.019 zł., czyli przewyższyły kwotę preliminarzową o 168.567 zł. Tej nadwyżce dochodów własnych zawdzięczyć należy, że ostateczny wynik rzeczywisty jest korzystniejszy od preliminarza o 89.985 zł., pomimo że na potrzeby tego funduszu wydano o 78.582 zł., więcej niż preliminarzowano.

W y d a t k i.

Rubryka I. „płace i dodatki“. Na potrzeby tej rubryki preliminarzową była kwota 3,062.913 zł., a wydano 3,117.498, czyli wydano więcej o 54.585 zł., W trzech pozycjach tej rubryki a mianowicie na płace i dodatki nauczycieli etatowych, na płace i dodatki etatowych nauczycieli religji, i na zastępstwo nauczycieli urlopowanych, wydano ogółem mniej niż preliminarzowano o 41.109 zł., natomiast wydano ogółem więcej niż preliminarzowano o 95.694 zł., w pozostałych 5 pozycjach tej rubryki a mianowicie dla nauczycieli nadetatowych, na remuneracye za udzielanie nauki religji, na dodatki pięcioletnie, i na wygrozdzenie za godziny nadobowiązkowe.

Znaczna liczba opróżnionych posad etatowych nauczycieli, katechetów i nauczycieli religji z jednej strony, a wzmagająca się frekwencya z drugiej strony spowodowały wykazane powyżej różnice między preliminarzowanymi na poszczególne pozycye kwotami a rzeczywistym wynikiem. Większy niż preliminarzowano wydatek w pozycyi 4, rubryka I. ma swoje usprawiedliwienie w pocieszającej okoliczności, że pomimo iż niektóre posady etatowe katechetów, i nauczycieli religji były opróżnione, udzielano nauki religji w znaczniejszej liczbie szkół, niż preliminarzem przewidziano.

W rubryce II. „remuneracye i zasiłki“ wyszczególnić należy pozycyę 12 „remuneracyę“ za naukę robót ręcznych, w której zamiast preliminarzowanych 35.000 zł. wydano tylko 24.668 zł., czyli mniej o 10.332 zł., a to z powodu że nie we wszystkich szkołach była udzielana nauka robót ręcznych dla których preliminarzowano wynagrodzenie. Niepobrane remuneracye za udzielanie robót ręcznych w roku budżetowym wynoszą nieznaczną kwotę 375 zł. Pozostałe rubryki i pozycye działu wydatków funduszu szkolnego wymagają szczegółowego omówienia i są dostatecznie uzasadnione w wyjaśnieniach Rady szkolnej krajowej.

D o c h o d y.

Jak już powyżej wykazano wynosiły dochody własne tego funduszu 1,592.019 zł. zamiast preliminarzowanych 1,423.452 zł., dały przeto więcej o 168.567

zł. Ta nadwyżka dochodów powstała przeważnie z powodu większych wpływów tytułem dodatków do podatków od gmin i obszarów dworskich z 3% dodatku okręgowego, i z przewyżki dochodów z majątków zarodowych miast i miasteczek. Tytułem zaległych prestacyj szkolnych po koniec r. 1894 wpłynęła niepreliminowana kwota 34.595 zł., również wpłynęła niepreliminowana kwota 32.518 zł., tytułem mylnych zarachowań, która to pozycya służy na częściowe pokrycie niepreliminowanych wydatków 45.817 zł., spowodowanych mylnem zarachowaniem.

Wydatki funduszu szkolnego krajowego	3,610.190 zł.
dochody własne	1,592.019 „
nadwyżka wydatków pokryta przez fundusz krajowy	2,018.171 zł.
a gdy budżet preliminował z tego tytułu wydatek w kwocie	2,108.156 „
wydano przeto z tego tytułu mniej niż preliminowano o	89.985 zł.

Krajowy fundusz szkolny emerytalny.

Wymogi tego funduszu wynosiły 288.712 zł., zamiast preliminowanych 262.830 zł. Dochody własne 117.950 zł., zamiast preliminowanych 102.795 zł., ogólny więc wynik był w porównaniu z budżetem niekorzystny o 10.726 zł., o tyle też fundusz krajowy wypłacił tytułem dotacyi ponad preliminowaną kwotę 160.035 zł.

Majątek zarodowy tego funduszu wynosił z końcem r. 1897 kwotę 33.550.22 zł., a to w 4% listach towarzystwa kredytowego ziemskiego 33.500 zł., i w książeccze galicyjskiej kasy oszczędności 50.22 zł.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Mniejsze od preliminowanych wydatki o 1.664 zł., i większe od preliminowanych dochody o 9.415 zł., spowodowały różnicę między preliminarzem a rzeczywistym wynikiem na korzyść budżetu o kwotę 11.079 zł. W r. 1897 otwarte zostały kliniki na Wszechnicy wskutek czego zawartą została między administracją państwową a Wydziałem krajowym ugoda podług której c. k. rząd pokrywa wydatki dla chorych leczonych na klinikach, ponoszone ponad zwykłą normę szpitalną. Dla ułatwienia tego obrachunku wydzielono z ogólnego rachunku wydatki poniesione na kliniki i wykazano je w osobnej kolumnie. W r. 1897 wydatki te wynosiły ogółem 18.710 zł., z czego przypada na fundusz krajowy za 8.621 dni leczenia po 80 centów, kwota 6.897 zł., resztę zaś w kwocie 11.813, zł. obowiązany zwrócić skarb państwa.

Na poczet tej należności wpłynęło w roku budżetowym 2.000 zł.

Jeżeli do powyżej wykazanego korzystnego wyniku dodamy kwotę 9.813 zł. pozostałą w zaległości czynnej u c. k. rządu, otrzymamy właściwy korzystny wynik w kwocie 20.892 zł.

Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie.

Wydatki preliminowane na 202.285 zł., wynosiły w rzeczywistości tylko 193 671 zł., czyli mniej o 8.614 zł., dochody zaś przewidywane w kwocie 219.120 zł. dały 225.717 złr., czyli więcej o 6.597 zł. Wobec tego wyniku nadwyżka dochodów, która wpłynęła do funduszu krajowego, wynosiła 32.046 zł., zamiast preliminowanych 16.835 złr., czyli więcej o 15.211 złr.

Jeżeli jednak uwzględnimy, że tytułem zwrotu kosztów leczenia zakład pobrał od funduszu krajowego więcej niż preliminowano o 7.194 zł., okaże się właściwa różnica na korzyść budżetu o 8.017 zł.

Krajowy szpital Św. Łazarza w Krakowie.

Większe niż preliniowano wydatki o 716 zł. mniejsze niż preliniowano dochody o 2.617 zł. dały wynik w porównaniu z budżetem niekorzystny o 3.333 zł. Większe wydatki spowodowane zostały spensjonowaniem b. prymariusza Dra Paszkowskiego i odprawą daną wdowie po oficjale, Lesieckiej, za zrzeczenie się wdowej pensyi. Mniejsze dochody mają swoją przyczynę w mniejszych wpływach tytułem zwrotu kosztów leczenia. Od płacących za siebie i od funduszków obcokrajowych preliniowano z tego tytułu 37.100 zł., wpłynęło 41.128 czyli więcej o 4.048 zł. Od funduszu krajowego zaś wpłynęło 163.234 zł. zamiast preliniowanych 170.000 zł. czyli mniej o 6.766 zł. ogólny więc wynik w tej rubryce był niekorzystny o 2.738 zł.

Wydatki rzeczywiste wynosiły	224.968 zł.
Dochody	234.881 „
Nadwyżka dochodów	9.913 zł.

a gdy na pokrycie niedoboru oddziału obłąkanych, fundusz krajowy wypłacił 4.730 zł. przeto wynosiła ogólna nadwyżka 14.643 zł., która wpłynęła do funduszu krajowego.

Fundusz policyi krajowej.

Wydatki tego funduszu preliniowano na 3.205 zł. wynosiły w rzeczywistości tylko 1.902 zł., czyli mniej o 1.303 zł., dochody zaś wynosiły jak preliniowano 5.484 zł.

Nadwyżka dochodów w kwocie 3.582 zł. wpłynęła do funduszu krajowego, więcej niż preliniowano o 1.302 zł.

Fundusz pożyczki krajowej z r. 1883, 1884, 1885, 1888, 1891.

Z powodu wypowiedzenia całego kapitału tych pożyczek pokryto w roku budżetowym wszystkie ich wydatki z kredytu uchwalonego w rubryce XIV. wydatków funduszu krajowego na spłatę dawniejszych długów krajowych.

Z końcem r. 1897 pozostało do spłacenia z pożyczki r. 1883, 18.700 zł., z pożyczki r. 1884, 400 zł., z pożyczki r. 1885, 400 zł., z pożyczki r. 1891, 103.646 zł. Ogółem należitości bierne z tytułu dawniejszych pożyczek wynosiły z końcem r. 1897 kwotę 123,146 zł.

Fundusz pożyczki krajowej z r. 1893.

Z powodu niezgłoszenia do wypłaty wszystkich wylosowanych obligacyj i płatnych kuponów, wydano w roku budżetowym mniej niż podług planu umorzenia preliniowano o 21.710 zł. i o taką też kwotę pobrano mniej z funduszu krajowego, który w całości pokrywa wszystkie wymogi tego funduszu.

Przechodzimy do trzeciej części naszego zadania, to jest do zdania sprawy z zamknięć rachunkowych:

Funduszków samoistnych niedotowanych budżetem objętych.
 Funduszu kultury krajowej.
 Funduszu stanowego sierocińskiego.
 Funduszu Aleksandra hr. Stadnickiego.

Wszystkie te fundusze w ostatecznych swoich wynikach z roku budżetowego nieznaczne tylko wykazują różnice między preliniarzem, a zamknięciem rachunków, i nie wymagają szczegółowego omówienia. Nadwyżki dochodów czyli pozostałości kasowe użyte zostały w myśl istniejących przepisów i uchwał sejmowych.

Fundusz pożyczki krajowej z r. 1873.

Jak wiadomo, pożyczka ta skonwertowaną być nie mogła. Spłata tej pożyczki odbywa się na podstawie losowania podług planu umorzenia z góry ułożonego. Na tę częściową spłatę na opłatę kuponów i na koszt administracyjny prelimitował budżet ogółem 50.989 zł. W rzeczywistości zaś wypłacono z tego tytułu kwotę 52.234 zł., czyli więcej o 1.245 zł., ponieważ zrealizowano także obligacje dawniej wylosowane. Z końcem r. 1897 pozostały jeszcze do spłacenia obligacje tej pożyczki w kwocie 152.300 zł., kuponów płatnych, a nieściągniętych było w obiegu za 1.422 zł.

Fundusz podrzutek w Krakowie.

Fundusz ten ma własny majątek i z jego dochodów opędza potrzeby swoje. Na jedną tylko pozycję fundusz krajowy daje subwencję, a mianowicie na zapomogi dla położnic opuszczających z dziećmi bezpłatny oddział położnic. Na te wydatki prelimitował budżet dotację w kwocie 3 500 zł., w rzeczywistości zaś wydatki te wynosiły tylko 3.306 złr. i tyle też fundusz krajowy wypłacił tytułem subwencji. Inne potrzeby pokrył fundusz podrzutek z własnych dochodów, a pozostałą resztę w kwocie 758 złr. oddano do majątku zarodowego.

Fundusz pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne.

Dochody z dotacji krajowej, która od r. 1897 począwszy obniżoną została z 20.000 zł. na 10.000 zł., ze zwrotów pożyczek udzielonych powiatom i z odsetek wynosiły razem 57.571 zł., a gdy do tego dodamy zapas w gotówce z końcem r. 1896 w kwocie 850 zł. i 41.360 zł. na lokacji w banku krajowym, otrzymamy ogólną kwotę 99.781 zł., którą w roku budżetowym fundusz ten rozporządzał.

W ciągu roku udzielono nowych pożyczek na ogólną kwotę 39.500 zł. W przedłożonym sejmowi zamknięciu rachunków uwidoczniło się ponadto wydatek 930 zł. 38 ct. pod tytułem „rozmaite“ bez żadnego dalszego wyjaśnienia.

Z uwagi że fundusz przeznaczony wyłącznie na pożyczki, nie mógł i nie może żadnych innych mieć wydatków, a już zgoła wydatków objętych ogólnikowym tytułem „rozmaitych“, komisya budżetowa zażądała wyjaśnienia ze strony Wydziału krajowego i przedłożenia szczegółowego rachunku z tej pozycji. Z wyjaśnienia tego i z przedłożonych szczegółowych rachunków i wykazów okazuje się, że w mowie będący wydatek 930 zł. 38 ct. jest zwrotem wypłaconym funduszowi krajowemu z tytułu nadpłaty odsetek za II. półrocze 1896 od kapitału ulokowanego w funduszu krajowym. Oddział rachunkowy bowiem obliczył rzeczony odsetki na kwotę 1.033 zł. 75 ct. zamiast należnych 103 zł. 37 ct., a powstała ta omyłka w ten sposób, że przy dzieleniu cyfry 12.405 złr. stanowiącej różnicę sum epok (po stronie wydatków a dochodów) przez cyfrę 120 (przy 3% odsetkach) otrzymano iloraz 103.375, w którym to ilorazie przez pomyłkę zamiast oddzielenia kropką dziesiątną trzech liczb, oddzielono tylko dwie liczby. Wskutek tego błędu, który przeoczono także w dziale rachunkowym przy rewizji, wykazano 3% odsetki do wypłacenia funduszowi pożyczkowemu na drogi powiatowe i gminne w kwocie 1.033 zł. 75 ct. zamiast w kwocie 103 zł. 37 ct. Różnicę 930 zł. 38 ct. wstawiono dla wyrównania do rachunku za r. 1897. W funduszu krajowym mieści się ta kwota w ogólnej sumie pobranych w roku budżetowym odsetków czynnych.

Fundusz krajowych przedsiębiorstw melioracyjnych.

Do istniejących w r. 1896 przedsiębiorstw 21, przybyło w r. 1897 jedno przedsiębiorstwo, a mianowicie regulacji środkowej sekcji rzeki Gniłej Lipy, weszło w życie na mocy ustawy z dnia 19. marca r. 1897,

Z wyjątkiem tego, w roku budżetowym nowo powstałego przedsiębiorstwa, wszystkie inne były w tym roku czynne i pokrywały swoje wydatki wpływami i do-

chodami tytułem datków funduszu krajowego i z państwowego funduszu melioracyjnego a niektóre także wpływami tytułem datków konkurencyjnych.

Zapasy w gotówce lokowane były w banku krajowym na 3% rachunku bieżącym. Przy obliczaniu stanu czynnego poszczególnych przedsiębiorstw, Wydział krajowy w zamknięciu rachunków za r. 1897 nie uwzględnił wartości wykupionych gruntów. Zarządzenie to uważa komisja za słuszne ponieważ grunta zajęte pod łożysko koryta rzeki nie przedstawiają żadnej realnej wartości.

Zdawszy w powyższy sposób sprawę z przekazanego jej zamknięcia rachunków i opierając się na wywodach i uwagach w niniejszem sprawozdaniu zawartych,
Komisja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Uchwała pierwsza.

Sejm udziela Wydziałowi krajowemu absolutorium z rachunków funduszu krajowego, funduszy dotowanych ze skarbu krajowego i funduszy samoistnych budżetem objętych, złożonych za rok budżetowy 1897.

Uchwała druga.

Powyższe absolutorium udzielone Wydziałowi krajowemu obejmuje także absolutorium dla c.k. Rady szkolnej krajowej z działu wydatków funduszu szkolnego krajowego.

Uchwała trzecia.

Pozostałość z rachunków roku 1897 w sprawdzonej wysokości 940.174 zł., przenosi się na rok 1899 i wstawia do budżetu roku 1899 jako pozycję 1. dochodów.

Lwów, dnia 25. lutego 1899.

Przewodniczący:
Dunajewski.

Sprawozdawca:
Goldman.

